

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
ОК 05 УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ)

Обсяг (3 кредити / 90 годин)

Вид контролю - екзамен

Освітня програма «Маркетинг»

Перший рівень вищої освіти

Спеціальність – 075 «Маркетинг»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Бондарчук Катерина Сергіївна, доцент кафедри
українознавства та загальної мовної підготовки

Контактна інформація:

- номер телефону: 096-330-16-96;
- e-mail: 31031952bk@gmail.com
- головний корпус, ауд. 270.

Час і місце проведення консультацій:

згідно з розкладом консультацій, головний корпус,
ауд. 270

ОПИС КУРСУ

В основі духовного єднання людей у національну спільноту лежала й тепер лежить насамперед мова. Вона не тільки найпотужніший засіб спілкування, знаряддя думки, а й дух народу, його історія, умова існування його самого. У мові зафіксовано історичний досвід, неповторний менталітет етносу, його духовні надбання. Окрім того, вона важливий чинник державотворення, консолідації народу. Саме тому кожен свідомий народ дбайливо ставиться до рідної мови, розвиває її, передає наступним покоління. Важливим компонентом освіти в ЗВО є вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)», що дає можливість майбутнім фахівцям оволодіти навичками як усного спілкування, так і писемного, що сприятиме налагодженню ділових контактів у колективі та з іншими підприємствами.

Пропонована дисципліна дасть змогу сформувати системні загальні знання з української мови, ділового спілкування, організації індивідуальних та колективних форм співпраці, налагодження міжнародних відносин. Дисципліна дає можливість сформувати уміння складати документи різного типу, службових листів, а також написання різноманітних наукових текстів.

МЕТА, КОМПЕТЕНТОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Мета дисципліни:

- формування у студентів необхідної комунікативної спроможності у сфері професійного спілкування як в усній, так і писемній формах; удосконалення умінь і навичок практичного володіння українською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; опанування мовою і мовленнєвою культурою; ознайомлення зі специфікою наукового, офіційно-ділового та розмовного стилів мови; спонукає їх до самореалізації; вироблення навичок оптимальної мової поведінки у професійній сфері.

2. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

3. Результати навчання:

РН10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

РН17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

РН18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Успішному вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передують набуті студентами знання з української мови, зокрема літературних мовних норм, що сприяє як грамотному усному мовленню (орфоепічні та акцентуаційні норми), так і писемному (лексичні, морфологічні, синтаксичні, пунктуаційні норми).

Важливе також знання стилів сучасної української мови, перш за все особливостей наукового та офіційно-ділового. Корисними є набуті уміння аналізувати інформацію, робити компресію тексту, здатність логічно мислити, орієнтуватися в різноманітній інформації, аналізувати її, а також уміти працювати в команді, виявляти ініціативу, знати та застосовувати етичні форми спілкування.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми лабораторних/практичних робіт або семінарів, год.
Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи професійного мовлення. Професійна комунікація		
1	Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Найістотніші ознаки літературної мови. (2 год).	Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Найістотніші ознаки літературної мови. (2 год).
2	Тема 2. Форми і методи усного професійного спілкування. Культура усного фахового спілкування. (2 год).	Тема 2. Форми і методи усного професійного спілкування. Культура усного фахового спілкування. (2 год).
3	Тема 3. Писемна форма професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. (2 год).	Тема 3. Писемна форма професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. (2 год).
4	Тема 4. Етикет службового листування. (2 год).	Тема 4. Етикет службового листування. (2 год).
Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.		
5	Тема 5. Науковий стиль української мови і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності. Стаття як само-стійкий науковий твір. (2 год).	Тема 5. Науковий стиль української мови і його засоби у професійному спілкуванні. Оформлювання результатів наукової діяльності. Стаття як само-стійкий науковий твір. (2 год).
6	Тема 6. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Термін та його ознаки. Термінологія обраного фаху. (2 год).	Тема 6. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Термін та його ознаки. Термінологія обраного фаху. (2 год).
7	Тема 7. Проблеми перекладу і редактування наукових текстів. (2 год).	Тема 7. Проблеми перекладу і редактування наукових текстів. (2 год).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. Основними формами самостійної роботи є такі: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять та виконання домашніх завдань; систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

Важливими формами самостійної роботи є також набуття практичних навичок усної та писемної комунікації: проведення презентацій; проведення рольових ігор у вигляді співбесіди з роботодавцем, телефонної розмови, дискусії; оформлення основних видів документів, посилань, бібліографічного опису джерел; написання та виголошення наукової статті на студентських круглих столах та наукових конференціях; укладання мінісловників відповідного фаху та редактування фахового тексту.

Таблиця 2 – Загальний тематичний план самостійної роботи

Номер тижня	Тема СР	Види СР	Контрольні заходи
1	2	3	4
1	Державна мова – мова професійного спілкування. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Найістотніші ознаки літературної мови.	Ознайомлення з додатковою літературою за тематикою. Підготовка доповідей на тему: «Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі», «Засоби забезпечення статусу престижності української мови». Підготувати повідомлення на тему: «Комунікативні ознаки культури української мови. Мовні норми». Відтворити письмово одну з розмов однокурсників під час перерви, а потім її відредактувати.	Аудиторне опитування. Виголошення доповідей. Презентація результатів визначених повідомлень та відредагованих розмов однокурсників.
2	Форми і методи усного професійного спілкування. Культура усного фахового спілкування.	Написати есей на одну з запропонованих тем: соціопсихолінгвістичний аспект культури мови; гендерні аспекти спілкування; невербалльні засоби спілкування. Підготувати повідомлення на запропоновані теми: мовні засоби переконування; дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.	Презентація результатів підготовлених есей. Тестування.
3	Писемна форма професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань.	Складання документів: резюме, характеристика, заява, автобіографія. Написати прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службову записку.	Аудиторне опитування. Презентація результатів.
4	Етикет службового листування.	Етикетні мовні кліше у службових листах.	Аудиторне опитування. Тестування.

5	<p>Науковий стиль української мови і його засоби у професійному спілкуванні.</p> <p>Оформлювання результатів наукової діяльності</p> <p>Стаття як самостійний науковий твір.</p>	<p>Ознайомлення з додатковою літературою. Підстилі наукового стилю.</p> <p>Складти план, тези, конспект самостійно підібраного фахового тексту.</p> <p>Підготувати матеріали і виступити з ними на щорічній науково-практичній конференції до Дня української писемності та мови і Тижня науки, які проводить кафедра (жовтень, квітень).</p>	<p>Аудиторне опитування. Презентація наукових статей на конференціях.</p>
6	<p>Українська термінологія у професійному спілкуванні</p> <p>Термін та його ознаки.</p> <p>Термінологія обраного фаху.</p>	<p>Підготуватися до участі в дискусії на тему: «Яким має бути співвідношення власномовної та іншомовної термінології в науковому тексті?»</p> <p>Укласти список друкованих та електронних словників вашого фаху.</p> <p>Мовні засоби наукового стилю: канцеляризми, кліше, штампи.</p> <p>Розмежувати поняття терміни, професіоналізми, номенклатурні назви.</p>	<p>Аудиторне опитування. Презентація результатів у вигляді дискусії. Інформація про фахові словники.</p>
7	Проблеми перекладу і редактування наукових текстів.	Відредактувати запропоновані деформовані фахові тексти.	Презентація відредактованих фахових текстів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Бондарчук К.С. Українська мова: навчальний посібник для слухачів підготовчих курсів та вступників до ВНЗ. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 384с. (Гриф МОН України).
2. Бондарчук К.С. Українська мова: довідник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 208с. (перевидано в 2013 р. (Гриф МОН України).
3. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами для ВНЗ. 3-те вид. доп. і перероб. Київ: «ЦУЛ», 2016. 426с. (Гриф МОН України).
4. Онуфрієнко Г.С. Риторика: навч. посібник для ВНЗ. 2-ге вид. доп. і перероб. Київ: «ЦУЛ», 2016. 624с. (Гриф МОН).
5. Бондарчук К.С. Конспект лекцій з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 78 с.
6. Бондарчук К.С. Методичні вказівки та завдання контрольної роботи з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» факультету економіки та управління заочної форми навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 46с.
7. Бондарчук К.С. Методичні вказівки та завдання для практичних занять з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до теми «Літературні норми та стилі сучасної української мови» для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання (1 модуль). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 68с.
8. Бондарчук К.С. Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до теми «Ділові папери як засіб мовної комунікації» для студентів усіх форм навчання (2 модуль). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 62с.

9. Бондарчук К.С. Методичні вказівки та практичні завдання з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» до теми «Науковий стиль української мови» для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання (3 модуль). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 46 с.

10. Бондарчук К.С. Методичні вказівки для організації самостійної роботи студентів економічних спеціальностей з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 54с.

11. Бондарчук К.С. Збірник навчальних текстів із комплексними завданнями з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів факультету економіки та управління денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 34 с.

Словники

1. Бондарчук К.С. Короткий тлумачний фінансовий словник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 90 с.

2. Бондарчук К.С. Короткий російсько-український словник фінансової термінолексики для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання (Бухгалтерський облік та аудит. Маркетинг. Фінанси та банківська справа). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 42 с.

3. Бондарчук К.С. Тлумачний фінансовий словник із практичними завданнями до змістового модуля №3 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 94 с.

Літературні джерела:

1. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 594 с.

2. Кацавець Р. Ділова українська мова. За новим українським правописом: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 324 с.

3. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 592с.

4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібн. Київ: Каравела, 2018. 352 с.

5. Новий український правопис. Київ: ЦУЛ, 2022. 284с.

6. Семеног О.М. Культура наукової української мови Київ: Академія, 2010. 216 с. URL: http://biblioteka-knig.net/yazykoznanie/19215-kultura_naukovo_ukransko_movi_-_semenog_o.html

7. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації (ДСТУ 4163: 2020). Київ, 2020. 15 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Упродовж семестру відбувається два контролі за змістовими модулями.

З метою поточного контролю та проміжної атестації враховуються такі види робіт:

- активність на практичному занятті та обсяг виконаного домашнього завдання оцінюється до 2 балів (всього 7 практичних занять – максимум 14 балів);

- аудиторна контрольна робота (2 контрольні роботи) – до 30 балів за кожну контрольну роботу. За семестр враховується середній результат за дві контрольні роботи (максимум 30 балів);

- самоосвіта студента – опрацювання додаткової літератури (додатково оцінюється до 10 балів за семestr);

- участь у науковій діяльності кафедри (НДР, підготовка тез доповідей, наукових публікацій за тематикою дисципліни, виступи на конференціях) додатково оцінюються у 10 балів за семestr;

- участь у міжнародному конкурсі з української мови ім. П. Яцика та міжнародному мовно-літературному конкурсі ім. Т. Шевченка (університетський, обласний та всеукраїнський етапи) оцінюються до 10 балів;

- інші види роботи (відвідування, проміжне тестування, підготовка рефератів, презентацій досліджень тощо) оцінюється у 10 балів за семestr.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за кожним модульним контролем. Кожен основний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни становить середню між величинами контролю за змістовими модулями.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочної форми навчання* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи (максимально 100 балів). Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання Moodle у Методичних вказівках з дисципліни та у репозитарії Університету.

Вид підсумкового контролю – екзамен.

Завдання на екзамен становлять: 25 тестових завдань (по 3 бали кожне – 75 балів), редактування наукового тексту (25 балів). Разом – 100 балів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватися крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час у системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом), здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної добросердечності. Дотримання академічної добросердечності здобувача вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

При вивчені дисципліни політика дотримання академічної добросердечності визначається Кодексом академічної добросердечності Національного університету

«Запорізька

політехніка»

https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки с здобувачів вищої освіти відображені у Положенні про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N405_vid_11.10.24.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.